

ՌՈՒՐԵՆ ԱԶԻԶԲԵԿՅԱՆ

ՄԵՐՁԴՆԵՍՏՐՅԱՆ ՀԱԿԱՄԱՐՏՈՒԹՅՈՒՆԸ

(պատմություն և արդիականություն)

ՀՀ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱ
ԳԻՏԱԿՐԹԱԿԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵՆՏՐՈՆ
ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ
ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՄԲԻՈՆ

ՌՈՒԲԵՆ ԱԶԻԶԲԵԿՅԱՆ

ՄԵՐՁԴՆԵՍՏՐՅԱՆ ՀԱԿԱՄԱՐՏՈՒԹՅՈՒՆԸ

(պատմություն և արդիականություն)

Թեմատիկ դասախոսություններ

ՄԵՍՐՈՊ ԱՐՔ. ԱՇԽԵԱՆ
ՄԱՏԵՆԱԸԱՐ

153

ARCH. MESROB ASHJIAN
BOOK SERIES

153

Մ. Աշխեան

«Միջազգային հարաբերություններ» մասնագիտության
կրթական ծրագրի մագիստրատուրայի
ուսանողների համար

ԵՐԵՎԱՆ-2016

ՀՏԴ 93/94:327(042.4)

ԳՄԴ 63.3+66.4 ց7

Ա 241

Հրատարակվում է ՀՀ ԳԱԱ Գիտակրթան միջազգային կենտրոնի
գիտական խորհրդի ու Պատմության և միջազգային
հարաբերությունների ամբիոնի երաշխավորությամբ

Խմբագիր՝ պ.գ.դ., դոցենտ **Կ.Հ. Խաչատրյան**

Ռ. Լ. Ազիզբեկյան

Ա 241 Մերձդնեստրյան հակամարտությունը (պատմություն և արդիա-
կանություն): Թեմատիկ դասախոսություններ/ Ռ. Լ. Ազիզբեկյան – Եր.:
ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ, 2016. – 140 էջ:

Մագիստրոսական դասընթացը վերաբերում է հետխորհրդային
տարածքում առկա հակամարտություններից մեկին՝ Մերձդնեստրյանին,
որը պատմության մեջ մտել է իբրև «սառեցված» հակամարտություն: Վեր-
են հանված վերջինի հիմնական նախադրյալները, էությունն ու առանձ-
նահատկությունները, ներկայացված է կարգավորման գործընթացը 20-
րդ դ. վերջից մինչև 21-րդ դ. երկրորդ տասնամյակի կեսերը:

Աշխատանքը հասցեագրված է «Միջազգային հարաբերություններ»
մասնագիտության կրթական ծրագրերի ուսանողներին, պատմաբան-
ներին, քաղաքագետներին, միջազգայնագետներին և կոնֆլիկտաբան-
ներին:

ՀՏԴ 93/94:327(042.4)

ԳՄԴ 63.3+66.4 ց7

ISBN 978-9939-860-40-4

© ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ, 2016

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Ներածություն	3
ԲԱԺԻՆ Ա	7
ՄԵՐԶԴՆԵՍՏՐՅԱՆ ՀԱԿԱՄԱՐՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԴՐՅԱԼՆԵՐՆ ՈՒ ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ	7
Թեմա 1. Մերձդնեստրյան հակամարտության պատմական ակունքները	7
Թեմա 2. Հակամարտ կողմերի գաղափարական հակասությունները և տնտեսական շահերը	9
Թեմա 3. Լեզվամշակութային գործոնը	12
Թեմա 4. Քաղաքական դրդապատճառները	14
ԲԱԺԻՆ Բ	19
ՄՈԼԴՈՎԱ-ՄԵՐԶԴՆԵՍՏՐՅԱՆ ՀԱԿԱՄԱՐՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՅԸ	19
Թեմա 1. Բանակցային գործընթացի միջազգայնացումը. կարգավորման ուղիների որոնումը	19
Թեմա 2. Հակամարտող կողմերի միջև ուղիղ երկխոսության վերսկսումը	26
Թեմա 3. Մերձդնեստրյան հարցի կարգավորման շուրջ գործընթացների ակտիվացումը	30
Թեմա 4. Տարածայնություններ Քիշնևի և Տիրասպոլի միջև տնտեսական հարցերի և բանակցային գործընթացի օրակարգի վերաբերյալ	42
Թեմա 5. Մոլդովա-մերձդնեստրյան հակասությունների խորացումը 2013-2014 թթ.	49
Թեմա 6. Տարակարծություններ «5+2» ձևաչափում	63

Թեմա 7. Լճացման դրսևորումները հակամարտության կարգավորման գործընթացում	76
Թեմա 8. «5+2» ձևաչափով բանակցային գործընթացի ընդհատումը	87
Թեմա 9. Բանակցությունների վերսկսման նախադրյալները	95
Թեմա 10. Ճնշման ուժգնացումը Մերձդնեստրի նկատմամբ 2015 թ.	106
Թեմա 11. «5+2» ձևաչափով բանակցությունների վերսկսումը	119
Ամփոփում	132
Սկզբնաղբյուրներ և գրականություն	135

ՌՈՒԲԵՆ ԼԵՆԴՐՈՒՇԻ ԱԶԻԶԲԵԿՅԱՆ
ՄԵՐՁԴՆԵՍՏՐՅԱՆ ՀԱԿԱՄԱՐՏՈՒԹՅՈՒՆԸ
(պատմություն և արդիականություն)
Թեմատիկ դասախոսություններ

РУБЕН ЛЕНДРУШЕВИЧ АЗИЗБЕКЯН
ПРИДНЕСТРОВСКИЙ КОНФЛИКТ
(история и современность)
Тематические лекции

Համակարգչային ձևավորումը՝ Ա. Մարանգոզյանի
Տպագրիչ՝ Լ. Մուրադյան

Ստորագրված է տպագրության 04.11.2016թ.
Տպաքանակը՝ 100 օրինակ

ՀՀ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱ
ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ
ИНСТИТУТ ИСТОРИИ НАН РА
INSTITUTE OF HISTORY OF NAS RA

ՀՀ, 0019, Երևան, Մարշալ Բաղրամյան պող. 24/4
РА, 0019, Ереван, пр. Маршала Баграмяна 24/4
24/4, Marshal Baghramyan Ave., 0019, Yerevan
<http://www.academhistory.am>